

Oppstartsamtale – nye metoder

Målene for prosjektet har vært å bedre muligheten for brukermedvirkning, tidlig forventningsavklaring mellom pasient og tjeneste, bedre dokumentasjon i tjenesten og høy grad av læringsutbytte for sykepleierstudenter i praksis. Prosjektet har pågått fra 2015 til 2017.

Fire av ti hjemmesykepleiesoner i Bergen har deltatt i prosjektet, og sykepleiefaglige konsulenter i de fire sonene har vært med i prosjektgruppen. De deltagende sonene har praksisstudenter fra de tre sykepleierutdanningene i Bergen. Høgskolen i Bergen (nå Høgskolen på Vestlandet), VID Betanien og VID Haraldsplass har vært representert i prosjektgruppen. Etat for forvaltning i Bergen kommune og Utviklingscenter for sykehjem og hjemmetjenester i Hordaland hadde også hver sin representant i prosjektgruppen. Leder for prosjektet er Irmelin Justlar, Sykepleiefagligkonsulent, Etat for hjemmebaserte tjenester sone Landås.

Prosjektmedarbeidere er:

Kjersti Kvamme, Sykepleiefagligkonsulent, Etat for hjemmebaserte tjenester sone Solheim
Runhild Syse, Sykepleiefagligkonsulent, Etat for hjemmebaserte tjenester sone Åsane
Siri de Lange, Sykepleiefagligkonsulent, Etat for hjemmebaserte tjenester sone Sentrum
Kjell Arne Aarheim, Førstelektor, VID Haraldsplass
Astrid Borge, Høyskolelektor, HiB (sluttet i første del av prosjektet – ikke oppnevnt ny prosjektmedarbeider fra HiB (HVL)
Anne Britt Stokke, VID Betanien – Kjellaug Nautvik, VID Betanien
Elin Wathne, Rådgiver, konstituert etatsdirektør, Etat for forvaltning
Per Waardal, Spesialrådgiver, USHT

Prosjektet har utarbeidet et verktøy for oppstartsamtale med nye pasienter, og vi startet gjennomføringen av samtaler på nyåret 2016. Ved prosjektslutt hadde vi utført oppstartsamtale med 108 pasienter. Sykepleiere og praksisstudenter har gjennomført samtalene sammen eller alene. Pasientene har til en viss grad blitt oppfordret til å ha med pårørende i samtalen.

Evaluering fra sykepleierne viser at de fleste sykepleierne opplever et bedre vurderingsgrunnlag etter oppstartsamtale. 12/16 evaluerer at de har bedre eller mye bedre kjennskap til pasientens diagnoser, sykehistorie og sosiale situasjon, og bedre mulighet til å vurdere endringer i pasientens hjelpebehov. 5/16 opplever at pasienter og pårørende har bedre kjennskap til hvilke oppgaver hjemmesykepleien utfører. Her svarer 8/16 «vet ikke».

I evaluering fra 24 sykepleierstudenter ser vi samme tendenser som hos sykepleierne. De evaluerer at de har bedre kjennskap til pasienten og bedre mulighet til å vurdere hjelpebehov, men flere studenter enn sykepleiere svarer «vet ikke» på disse punktene. Blant studentene svarer derimot 17/24 at de opplever at pasient og pårørende vet mer om hjemmesykepleien etter samtalen.

På spørsmål om mulighet til vurdering i akutte situasjoner, om det er mindre tidsbruk på administrative oppgaver og om antallet telefonhenvendelser har gått ned etter samtaler, svarer flertallet av både sykepleiere og studenter «uendret» eller «vet ikke». Det er likevel en opplevelse av at pasientene får en bedre start på hjelpen fra hjemmesykepleien, og at brukermedvirkning blir satt i fokus. Samtaleverktøyet fokuserer på pasientens ønsker, ressurser og mål, noe prosjektgruppen opplever ikke har det samme fokuset uten en slik oppstartsamtale. Pasienter har gitt uttrykk for at de har satt pris på samtale i en mindre hektisk situasjon enn i et ordinært oppdrag. Oppstartsamtalene

har tatt ca. 60 minutter å gjennomføre hos pasienten. For- og etterarbeid til dokumentasjon beregnes til ca. 90 minutter.

Det har ikke blitt utarbeidet en gjeldende retningslinje for bruk av oppstartsamtale, men verktøyet ligger tilgjengelig i journalsystemet og kan benyttes av hjemmesykepleien i hele Bergen kommune. Det initieres nå andre tverrfaglige prosjekter i kommunen, med henblikk på oppstart av kommunale tjenester, fallforebygging o.l. Disse prosjektene har fått tilgang til verktøy utarbeidet i utviklingsprosjektet, og de etterspør våre erfaringer fra prosjektet. Vi ser at arbeidet som er lagt ned i utviklingsprosjektet videreføres i andre, større prosjekter, som arbeider for å bedre brukermedvirkning, dokumentasjon og oppfølging av hjemmeboende pasienter i Bergen kommune.